

ОБИЛАЗАК Манастира – „Како су велика дјела Твоја Господе, све си премудро створио...“

„Господе, како нам је добро да будемо Твоји, како нам је лијепо у Твојем свијету! Миришу поља, горе се дижу у небеса, златна свијетлост сунчева и лаки облаци огледају се у води. Сва природа тајанствено говори о Теби, све је пуно милости и све носи печат Твоје љубави. Нека је благословена земља која својом непролазном љепотом буди у нама чежњу за вјечном отаџбином у Царству Твојем, гдје у непролазној љепоти одјекује пјесма: Алилуја!“

Коло српских сестара „Света Ангелина Српска“ из Црњелова организовало је једнодневно поклоничко путовање и обилазак манастира: Троноша, Пустиња, Лелић и Ћелије, а учесници поклоничког путовања обишли су и Тршић, родно мјесто Вука Караџића. На ово предивно и незаборавно путовање група је кренула из Црњелова 06.07.2013. године, у 07,00 часова, након заједничке молитве у храму Вазнесења Господњег у Горњем Црњелову. На овом поклоничком путовању групу је предводио отац Радмило Радовић, свештеник горе поменутог Храма.

Прва дестинација коју је група посјетила на путовању био је **манастир Троноша**, који се налази код Тршића, недалеко од Лознице – епархија шабачка Српске православне цркве. Троноша је данас женски манастир, а добила је име по три рјечице које носе воду, па се код манастира састају у једну. Према народном вјеровању, манастир Троношу подигли су браћа Југовићи који су 1388. године боравили у манастиру Троноша, и подигли чесму код манастира.

Ипак, историјска је чињеница да су овај манастир подигли почетком XIV вијека, 1317. године, краљ Драгутин и његова жена краљица Каталина, која је била кћерка мађарског краља Стефана, а краљ Драгутин је добио Срем, Мачву и тај дио Подриња као мираз. Иако у вријеме подизања манастира он није био краљ Србије, већ је то био његов брат Милутин, Драгутин је имао титулу “мали сремски краљ”. Подизао је манастире са обје стране Дрине: манастир Рачу код Бајине Баште, а у Босни манастире: Папраћу, Тавну, Ловницу, Озрен, а пред крај свог живота почео је да зида манастир Троношу. Након његове смрти, изградњу овог манастира довршила је његова жена Каталина. Манастир је неколико пута паљен, рушен и обнављан. Послије Косовске битке и пропасти српског царства Турци долазе у манастир и руше га до темеља. Манастир је обновљен 1559. године, али је 1814. године опет био паљен и рушен од стране Турака. Манастир

је по други пут обновљен и живописан фрескама 1834. године, за вријеме Милоша Обреновића. У Првом свијетском рату у манастиру је била болница српске војске. За вријеме Првог свијетског рата манастир је страдао од Аустријанаца, а за вријеме Другог свијетског рата од Немаца. Обновљен је 1964. године поводом обиљежавања стогодишњице од смрти Вука Караџића, када Завод за заштиту споменика из Београда ради на чишћењу и уређењу фрески. Вук Караџић је као дјечак учио и боравио у манастиру Трноши, који је био једна од његових првих школа. Манастир Трноша годинама има једну посебну традицију. У вријеме васкршњег поста вјерници овог краја скупљају восак и новац за који се купује чист восак од кога се на Велику сриједу изливају двије ратарске свијеће тежине од по 50 килограма, висине 150 центиметара. На Велики четвртак послије подне мјештани из десетак јадранских села доносе их до чесме Девет Југовића, одакле креће литија и свијеће се уносе у Цркву Ваведена Господњег и постављају уз олтар. Пале се сваке недјеље и празницима да горе за здравље, срећу и напредак. Десну свијећу прилажу Тршић и Коренита, лијеву Зајача, Пасковац, Горња Борина и остали приложници.

У наставку путовања група је посјетила и **село Тршић**, родно мјесто је Вука Стефановића Караџића. У селу се налази етнографски парк са спомен-кућом, објекти народне архитектуре и објекти намјењени посјетиоцима, као и црквица посвећена Светом Архангелу Михајлу.

Пролазећи кроз Тршић, као путокази су постављене дрвене табле на којима су исписане мудре мисли, али и непобитне животне чињенице као што су: „Људи су густо посејани, али ретко ничу“, „Благо оном тко зна да не зна, а хоће да зна“, „Ђе је слога, ту је Божји благослов“, и многе друге.

Заиста је тешко пронаћи ријечи којима би се описала величина и љепота дјела Господњих. Мудрост и красота свуд су око нас. Само један од безброј примјера неописиво величанствених здања је и **манастир Пустинја**. Ово свето мјесто заклоњено је стрмим, шумовитим падинама планине Орловаче са сјеверне и Бијеле стијене са јужне стране. Удаљено око 3 километра од насеља, окружено густом шумом, урезано у кањону ријеке Јабланица, одише миром и спокојем, и представља идеално мјесто за тиховање и молитву. Нема поузданих података о томе из ког периода потиче овај манастир, али се сматра да је задужбина краља Драгутина, тј. да је изграђен крајем XIII и почетком XIV вијека. Изнад западних врата унутар цркве је натпис који потврђује да је живопис започет у марту а завршен 25. јуна 1622. године. Храм Ваведења Пресвете Богородице који је подигао јеромонах Јоаким, страдао је 1683. године у вријеме када је турска војска ишла на Беч. Послије обнављања 1759. поново је порушена 1787. и 1788. године. Поуздани подаци показују да је управо у манастиру Пустинји припреман Први српски устанак, те да је захваљујући јунаштву и снажљивости мјештана, манастир избјегао разарања која су задесила остале светиње у том периоду. Од настанка до 1962. године, када је пробијен уски асфалтни пут на релацији Ваљево-Бајина Башта, ову светињу је, од турских похода и ратних разарања, штитила уска, стрма стаза усјечена у врлетне литице Бијеле стијене. Извјесно је да је садашња црква посвећена Ваведењу Пресвете Богородице саграђена на темељима старије цркве, а приликом копања дренажних канала у циљу заштите од влаге пронађене су четири гробнице добро очуваних моштију. Црква је грађена у рашком стилу, док фрескопис одаје утисак светогорског духа, а по љепоти је нарочито упечатљива фреска Светог Јована Крститеља са крилима, која је једна од наших најљепших и најпознатијих фресака. Манастир Пустинја је данас женски манастир и представља здање које подстиче на молитву, наводи на размишљање и никога не оставља равнодушним.

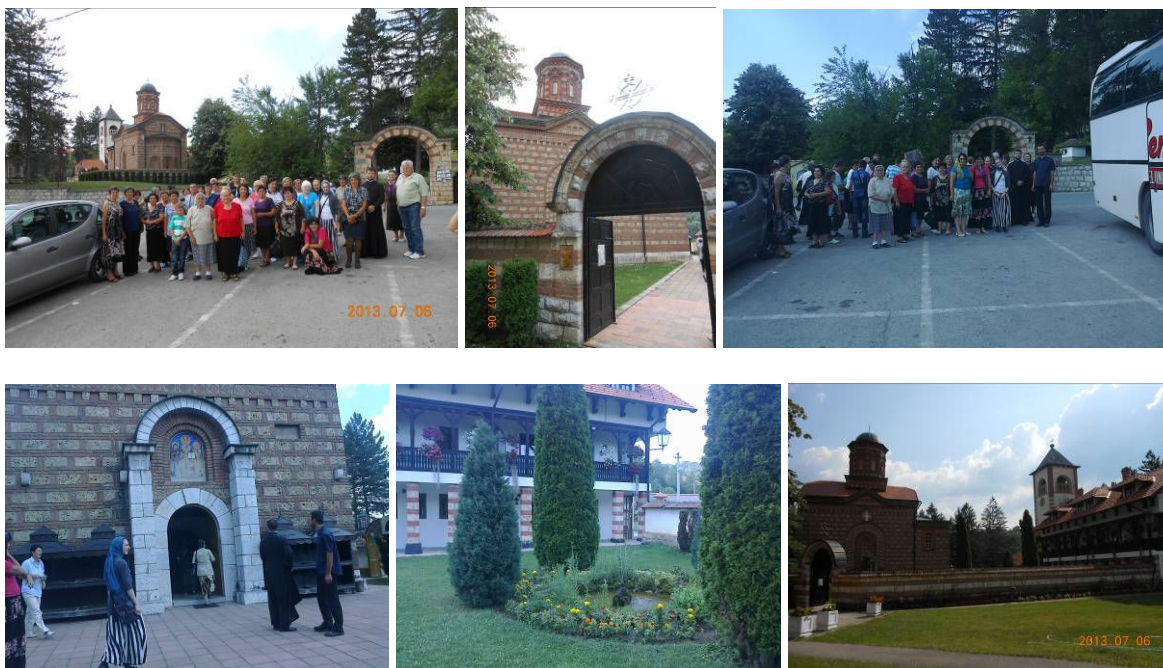

У манастирском комплексу, недалеко од манастира, налази се извор „млаковац“ на коме је првобитно, по предању, била црква коју су саградили монаси синаити који су са Синаја отишли на Свету Гору, а онда повлачећи се од Турака, ту нашли уточиште. Претпоставља се да је црква запаљена и да је на мјесту гдје је био олтар избио извор чудотворне воде који лијечи прије свега очне и стомачне, али и друге болести.

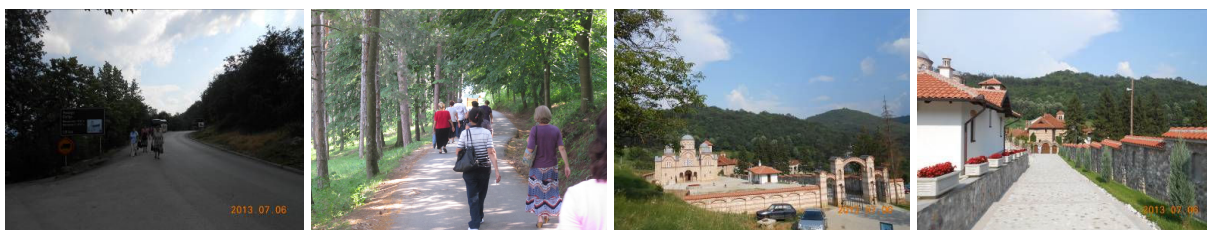

Сљедећа, незаобилана дестинација, такође величанствена, а јако значајна грађевина је био **манастир Лелић**, задужбина владике Николаја и његовог оца Драгомира Велимировића, који се налази у истоименом мјесту, недалеко од Ваљева. Храм је зидан у српско-византијском стилу. Освећен је на Преображење 1929. године. Првобитно је служио као парохијска црква а од 1996. године претворен је у манастир Светог Оца Николе у Лелићу и то као манастир-метох манастира Каона (општина Владимировци). Идејом да се црква у Лелићу претвори у манастир се носио Његово преосвештенство, владика Лаврентије. Пуних пет година вршене су припреме за реализацију ове идеје. Највећи проблем био је недостатак монаха. Рјешење је нађено у прелазном карактеру, по коме би братство манастира Каона преузело управу над манастиром Лелић. Одлуку о претварању лелићког парохијског храма у манастир Лелић прочитао је епископ зворничко-тузлански Василије, 12. маја 1996. године. Тог дана Лелић је обележавао двоструки јубилеј: 40 година од смрти владике Николаја и пет година од преноса његових моштију из Америке у Србију. Свечана Литургија је обављена у манастирском дворишту, у присуству око 6.000 вјерника, а исту је служио Његова светост патријарх српски господин Павле са бројним епископима. Поклоници су имали прилику да цјеливају мошти Светог Владике Николаја, украшавајући своје срце благодаћу, узносећи усрдне молитве за своје ближње и за цијели свијет.

Скривен прекрасном природом која га окружује, смјештен на узвишењу које се диже са дна котлине, **манастир Ћелије** дефинитивно представља „парче раја на земљи“. О како нека неописива сила обузима човјека док се стрмим путем спушта до манастира, осјећа се неизмјерна радост, срце је испуњено умиљењем, а уста су испуњена ријечима благодарности Господу нашем Исусу Христу на великој милости и за предивна дјела Његова.

На лијевој обали Градца, сакривен у атару села Лелић код Ваљева, налази се манастир Ћелије, који је посвећен Светом Архангелу Михајлу. По једном предању, задужбина је краља Драгутина (1276-1282.). Друго предање казује да је манастир подигнут крајем 14. или почетком 15. вијека, у вријеме деспота Стефана Лазаревића. Манастир је добио име по томе што је манастирска црква на почетку била мала, као келија, или по ћелијама које се налазе по пећинама околних стијена. У доба дугог и тешког турског ропства манастир је често рушен и паљен, и опет обнављан. У вријеме Карађорђевог устанка 1804. године кнез Алекса Ненадовић и војвода Илија Бирчанин (чији се гроб до данас налази у порти манастирске цркве) били су међу првима посјечени од дахија, а заједно са њима и архимандрит Рафаило, познатији у народу као Хаџи - Рувим, који пострада мученички за вјеру Христову. Манастирски конаци су служили као војна болница све до пада Карађорђевог Србије. У XIX вијеку у Ћелијама се оснива Основна школа, међу првима у Србији под Милошем Обреновићем. У овој школи је Св. Владика Николај Велимировић "први буквар учио", и Ћелије цијелог живота у срцу носио као "прву љубав" према Богу и роду. Манастир Ћелије је 1837. године претворен у парохијску цркву, што је остао до 1928, када је одлуком Светог Архијерејског Сабора претворен у женски манастир. У манастиру је развијена издавачка и иконописна дјелатност.

Манастир је познат по томе што је у њему живио Ава Јустин Поповић који је од 1948. до 1979. године био је духовник Манастира. Свети Ава Јустин Ћелијски, велики теолог, философ, бесједник, молитвеник, прозорљивац, испосничког и молитвеног духа, свакодневно је служио Свету Литургију до саме смрти, молећи се за спасење рода људског. Рођен на Благовјести 1894. године у Врању, због чега је и добио име Благоје, цијели живот је благовјестио Јевањђеље Христово, а на Благовјести 1979. године Ава Јустин се преселио у рајска насеља. Својим наследицима Ава је оставио тестамент да објаве његова дјела, с тим да чист приход иде у фонд "Св. Јована Златоустог", с циљем подизања триолтарног храма у част Светог Саве (централни олтар), Св. Јустина Философа, по коме је Ава Јустин и добио своје монашко име (јужни олтар) и Св. Марије Египћанке (сјеверни олтар), у манастиру Ћелије. Гроб Светог Оца Јустина налази се на јужној страни олтара и представља духовни темељ Манастира. И заиста је лијепо видјети монахиње које прије одласка на службе или отпочињања било каквог рада узимају благослов од свога Аве, клањајући се гробу нашег великог молитвеника пред Господом. Нека му је вјечна слава и хвала за све. Амин.

Поклонници су се са овог предивног путовања вратили својим домовима испуњени неизмјерном радошћу, препуни благодарности. Сходно свему наведеном, ову незаборавну причу би било најбоље завршити ријечима из Благодарственог акатиста Господу нашем Исусу Христу које гласе: *„Слава Теби Који си нас позвао у живот, слава Теби Који нам откриваш лепоту васионе, слава Теби Који отвараш пред нама небо и земљу као вечну књигу премудрости, слава Твојој вечности у овом пролазном свету, слава Ти за тајне и јавне милости Твоје, слава Ти за сваки уздах мога срца, слава ти за сваки корак живота, за сваки тренутак радости, слава Ти, Боже, у векове!*

Нела Бркић, у име КСС „Света Ангелина Српска“ из Црњелова